

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey))
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції

29-30 листопада 2019 р.

Частина I I

Proceedings of the International Scientific Conference
Theory and Practice of Modern Science and Education

Dnipro, Ukraine

November 29-30, 2019

Part II

**Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University**

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової конференції**

29-30 листопада 2019 р.

Частина II

**Proceedings of the International Scientific Conference
Theory and Practice of Modern Science and Education**

**Dnipro, Ukraine
November 29-30, 2019**

Part II

**Дніпро
2019**

УДК 303
ББК 63.3
Т 33

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка-Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Ищенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Т 33 Теорія та практика сучасної науки та освіти. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 29-30 листопада 2019 р., м.Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. – 414 с.

У збірник вміщено матеріали Міжнародної наукової конференції «**Теорія та практика сучасної науки та освіти**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації вираженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2019

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2019

застосувати; знаходження з ким проконсультуватися та про що (поставити чіткі питання). Отже, з одного боку, вища школа має забезпечити навички самостійності, що пов'язано з безліччю завдань в бізнесовій сфері та мінливістю середовища й динамічними змінами світової економіки, а, з іншого – сформуванню вміння роботи на первинних посадах. Ці особливості визначають специфіку освітніх програм у вітчизняній вищій школі.

Розвиток незалежної України на перших етапах характеризувався зростанням кількості закладів вищої освіти різних форм власності. Значна пропозиція призвела до масовості освіти й нівелювання значення вищої освіти через відсутність відбору абітурієнтів. Введення ЗНО, з одного боку, забезпечило конкурсний відбір, а, з іншого – розповсюдило індивідуалізацію підготовки через репетиторство й зміну структури вибору спеціальностей без конкурсних предметів з точних наук. Можна стверджувати, що це сприяло певній структуризації освітньої сфери. Пошуки шляхів до оптимізації кількості осіб з вищою освітою пов'язані з впровадженням компетентнісного підходу та розробкою Стандартів вищої освіти, які з 2018 р. затверджуються Міністерством освіти і науки України. Це призвело до певної систематизації, але з'явилося безліч спеціалізацій і конкурсних пропозицій з однієї спеціальності, що можливо зробить проблемним складання єдиного держіспиту випускниками магістратури, бо немає не тільки стандартизованого інструменту для виміру знань, а й виникнуть труднощі у виділенні обов'язкових дисциплін, що мають вивчатися, через різноманіття навчальних планів.

Тож, для підготовки здобувачів вищої освіти необхідно вирішити низку проблем, серед яких: наявність правового поля, що визначає взаємовідповідальність освіти і бізнесу, а, відтак, трансформативні компетенції; наявність механізмів впровадження нових технологій й інструментів; виділення мотивації здобувачів і забезпечення реалізації їхніх очікувань.

Список використаних джерел

1. Болонський процес і освіта в Україні [Електронний ресурс]. – режим доступу: https://pidruchniki.com/20080215/pedagogika/bolonSKIY_protSES_ostvIta_ukrayini. 2. Павлова В.А. Компетентності і компетентності у мотивації майбутніх фахівців з підприємництва / В.А. Павлова, В.В. Лук'яненко / Підприємництво, торгівля: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку: матеріали I Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 27 – 28 листопада 2018 року, м. Старобільськ. – С. 406-408.

В. В. Ільяшева

ПРОГНОСТИЧЕСКАЯ КОНЦЕПЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В УЧРЕЖДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

В современном социокультурном контексте актуальной является идея «продуктивной рациональности» (Н. С. Автономова) [1], суть которой заключается в обеспечении устойчивого развития социальных систем посредством прогнозирования контекста их развития, управления кризисами, ресурсами и рисками. В ситуации непрерывных социокультурных изменений особенность управления качеством образовательного процесса (далее – ОП) заключается не столько в «подстройке» под существующие условия и обеспечении качества функционирования образовательной системы (далее – ОС), сколько в обеспечении устойчивого развития ОС, «управлении ресурсами и рисками». Последнее становится возможным благодаря обеспечению прогностичности управления, т.е. интеграции прогнозирования в структуру управления качеством ОП в целом, и проектирования моделей ОС в частности.

В современных условиях интенсивной динамики социокультурного контекста научным основанием обеспечения оптимального функционирования и устойчивого развития ОС, обеспечения качества ОП, управления ресурсами и рисками становится *прогностическая концепция управления качеством ОП* [2]. Данная концепция разработана в контексте взаимодополнительности гуманитарного и технологического подходов и зиждется на идеях: дуального управления качеством образования (Н. А. Селезнева), регулируемого эволюционирования (Г. Н. Сериков), сферной организации мыследеятельности (О.И.Генисаретский, М.Т.Ойзерман, М.В.Рац), продуктивной рациональности (Н.С.Автономова). Основные положения прогностической концепции управления качеством ОП представлены ниже.

1. Прогностичность – инвариантный принцип управления качеством ОП; прогностический подход – методологический подход к управлению качеством ОП, технология прогнозирования качества ОП – одна из приоритетных технологий управления, обеспечивающая качество, эффективность и экологичность будущего ОП.

С позиций технологического подхода, для обеспечения оптимального функционирования и устойчивого развития ОС, для обеспечения и повышения качества процесса и результатов образования необходимо наукоемкое управление. Наука должна выполнять опережающую функцию по отношению к образовательной практике, научные исследования должны выступать основанием управления качеством ОП, а управленческие решения в сфере образования должны быть научно обоснованы еще до их реализации. Поэтому инвариантными технологиями наукоемкого управления качеством ОП становятся педагогическое проектирование и прогнозирование качества ОП. Наукоемкое управление качеством ОП характеризуется ориентацией на постоянное улучшение ОП и достижение запланированных результатов образования. Постоянное улучшение становится возможным благодаря проектированию, в основе которого лежит регулярный мониторинг контекста, факторный анализ результативности, эффективности и экологичности ОП, оценка его качества, возможностей улучшения и потребности в изменениях, непрерывное прогнозирование и построение оптимальных сценариев реализации ОП. Прогнозирование является инвариантным компонентом педагогического проектирования, и позволяет на научной основе спроектировать адекватные изменяющемуся контексту возможные сценарии развития ОС, тем самым обеспечивает качество, эффективность и экологичность ОП.

В контексте гуманитарного подхода, обеспечение непрерывного развития качества «человеческого капитала» требует проектирования уникальных, поликонцептуальных ОС. При этом характер таких систем (их гуманитарность, «человекоразмерность», открытость, динамичность, вероятностность, нелинейность и непредсказуемость развития), проектирование и реализация ОП в условиях многоуровневого и непрерывно изменяющегося социокультурного контекста, актуализируют необходимость управления качеством ОП на прогностической основе, в частности, оценки факторов и условий, обеспечивающих качество ОП, моделирования прогностического фона, гуманитарной экспертизы проектов ОП, оценки «гуманитарных рисков», конструирования адекватных изменяющемуся контексту сценариев реализации ОП, оптимальных с точки зрения качества и эффективности, обеспечения экологичности будущего ОП.

2. Междисциплинарная и трансдисциплинарная стратегии – основные стратегии управления качеством ОП.

Междисциплинарная стратегия управления качеством ОП заключается в использовании междисциплинарного инструментария при анализе и оценке факторов качества ОП, конструировании моделей ОП (моделей «потребного будущего»),

прогнозування якості та ефективності майбутнього ОП. Трансдисциплінарна стратегія передбачає використання в якості основних засад управління не тільки педагогічних ідеалів, а й всього спектра культурних цінностей (мораль, політика, ідеологія, релігія тощо), а й заключається в використанні гуманітарних критеріїв якості проектів ОП, здійсненні гуманітарної експертизи, прогнозуванні гуманітарних ризиків, забезпеченні екологічності ОП.

Список использованных источников

1. Автономова, Н. С. *Открытая структура : Якобсон – Бахтин – Лотман – Гаспаров / Н. С. Автономова.* – М. : РОССПЭН, 2009. – 503 с. 2. Ильяшева, В. В. *Технология прогнозирования качества дидактического процесса в учреждениях высшего образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / В. В. Ильяшева.* – Минск, 2017. – 147 л.

Г. А. Сергеева

ІНОЗЕМНА МОВА У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ: НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ

У сучасному світі, в постіндустріальну епоху несировинної економіки, де рівень розвитку країни, а отже і її місце та роль на геополітичній мапі, великою мірою визначається рівнем розвитку людського капіталу, рівнем освіченості і компетентності громадян, а освіта розглядається як важливий фактор існування держави, її безпеки та соціально-економічного розвитку. Зокрема, у дослідженні Левітана К.М. слушно зазначається, що «саме якість освіти, та, насамперед, вищої, усе більше визначає рівень розвитку держав, стає стратегічною сферою, яка забезпечує їхню національну безпеку та науково-економічний потенціал» [1, с. 25]. А отже, у світі все більше уваги приділяється якості освіти. Проблема якості освіти є одним із найважливіших завдань сучасної державної політики нашої країни в освітній галузі і основним викликом, що стоїть сьогодні перед закладами вищої освіти.

Україна, як член світового співтовариства, як держава, яка хоче позиціонувати себе не як країна третього світу, не як «сировинний придаток Європи», а як держава, яка ставить перед собою амбітні цілі доєднатися до спільноти високорозвинених економік світу і забезпечити своїм громадянам достойний рівень життя, робить певні зусилля задля досягнення міжнародних освітніх стандартів, про що свідчать, зокрема, реформи останніх років. Саме досягнення міжнародних освітніх стандартів та підвищення якості підготовки фахівців є метою процесу реформування та трансформації системи вищої освіти в Україні, що вже певний час відбувається в межах реалізації завдань Болонського процесу з імплементації Європейських освітніх стандартів [6].

Саме з метою підвищення якості освіти, серед іншого, було створено Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, на яке відтепер покладено функцію проведення акредитації вищих закладів освіти, процесу, який, за словами керівника секретаріату новоствореного Національного агентства Михайла Винницького, вже давно не був націлений на якість, а передбачав лише перевірку паперів та формальних показників [3]. В результаті, на думку фахівця, в Україні знижувався не лише рівень довіри до процесу і результатів акредитації, а й сама якість вищої освіти. В нашій країні сьогодні функціонує понад дві сотні університетів, проте, зауважує М. Винницький, «в Україні ... піраміда якості. Ми маємо 5-10 дійсно хороших навчальних закладів... Але після них ми маємо якісне провалля» [3]. На нашу думку, кількість вишів, безумовно, потрібно скорочувати, але лише за рахунок тих університетів, які не відповідають оптимальним вимогам та не мають потенціалу до розвитку і покращення якості освітніх послуг, адже Україна – не єдина країна, де існувала проблема забезпечення якості освіти, зокрема вищої. Як не дивно, навіть